

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๑

เรื่องพิจารณาที่ ต.๕/๒๕๖๑

วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๑

เรื่อง นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่า การพิจารณาคดีขององค์คณะผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีหมายเลขดำที่ อม. ๕๑/๒๕๖๐ ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบมาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล (ผู้ร้อง) เป็นจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๕๑/๒๕๖๐ ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยผู้ถูกร้องที่ ๑-๘ เป็นองค์คณะผู้พิพากษาในคดีดังกล่าว ผู้ถูกร้องที่ ๑-๘ ได้กระทำการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบมาตรา ๒๕ โดยการมีคำสั่งในรายงานกระบวนการพิจารณาสองครั้งตามคำร้องของผู้ร้อง ฉบับลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ และฉบับลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ในทำนองเดียวกันว่า เห็นควรให้รอไว้วินิจฉัยพร้อมกับคำพิพากษาเช่นเดียวกับคำร้องของผู้ร้อง ฉบับลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ซึ่งการมีคำสั่งดังกล่าวเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของผู้ร้องตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ รับรองไว้

คำร้องของผู้ร้อง ฉบับลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ และฉบับลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ มีประเด็นโต้แย้งเพื่อขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ สองประการ คือ ประการที่หนึ่ง พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ สองประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่ง กระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓ เป็นการแก้ไขหรือตรากฎหมายขึ้นใหม่โดยไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๙ ด้วยองค์ประชุมของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติที่เข้าร่วมประชุมเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวมีน้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด ดังนั้น พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓ ซึ่งที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะนำมาใช้ในการเลือกองค์คณะผู้พิพากษาในคดีหมายเลขคำที่ อม. ๕๑/๒๕๖๐ จึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติดังกล่าวนี้ ผู้ร้องจึงอาศัยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ส่งคำโต้แย้งต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ ตราขึ้นโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หรือไม่ โดยขอให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓ เป็นบทบัญญัติที่ได้ระบุไว้ว่า องค์คณะผู้พิพากษาที่ได้รับเลือกมาจำนวนเก้าคนนั้นจะมีผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาเป็นผู้ได้รับเลือกให้เป็นองค์คณะ

ผู้พิพากษาเกินกว่าสามคนไม่ได้ หากแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๕ วรรคสี่ มิได้บัญญัติกำหนดจำนวนองค์คณะที่เป็นผู้พิพากษาอาวุโสไว้แต่อย่างใด รวมทั้งยังขัดต่อหลักความเสมอภาคและเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อสถานะของผู้พิพากษาอาวุโสในศาลฎีกาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ด้วย ดังนั้น เมื่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกานำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓ มาใช้ในการเลือกองค์คณะผู้พิพากษาในคดีหมายเลขคำที่ อม. ๕๑/๒๕๖๐ แล้ว จึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินี้ ผู้ร้องจึงอาศัยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ส่งคำโต้แย้งต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๕ วรรคสี่ หรือไม่ โดยขอให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และประการที่สอง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญสองประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดจำนวนองค์คณะผู้พิพากษาไว้จำนวนเก้าคน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๕๕ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดจำนวนองค์คณะผู้พิพากษาไว้ให้มีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเก้าคน และยังเป็นกรณีที่ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าว ผู้ร้องจึงอาศัยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้ส่งคำโต้แย้งต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติ

- ๔ -

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๕๕ วรรคหนึ่ง หรือไม่ โดยขอให้ศาลดำเนินการพิจารณาต่อไปได้แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ ได้กำหนดอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้ หากแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง บัญญัติว่า “ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ” และเมื่อพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันทุกมาตราแล้วไม่ปรากฏว่ามี มาตราใดบัญญัติเรื่องอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้โดยเฉพาะ รวมทั้งไม่มีบทบัญญัติอื่นใดของรัฐธรรมนูญที่ให้ถือว่าคดีใดเป็นอำนาจ พิพากษาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้โดยอนุโลม ดังนั้น พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๕ วรรคสอง ต้องด้วยมาตรา ๕ มีผลทำให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีใด ๆ ได้ โดยศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะใช้บทบัญญัติมาตรา ๑๐ กับคดี นี้ด้วย และเป็นกรณีที่ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าว ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ จึงขอให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองส่งคำร้องของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยเร็ว โดยขอให้ศาลดำเนินการ พิจารณาต่อไปได้แต่ให้รอการพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวจนกว่าจะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ผู้ร้องได้เคยยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน ตามหนังสือร้องเรียน ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งผลการวินิจฉัย ตามหนังสือสำนักงานผู้ตรวจการ แผ่นดิน ค่วนที่สุค ที่ ผผ ๐๗/๑๑๖ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๐ เรื่อง แจ้งผลการวินิจฉัยของ

- ๕ -

ผู้ตรวจการแผ่นดิน ว่า ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่มีอำนาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญในกรณี que เห็นว่า กระบวนการตรากฎหมายไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงวินิจฉัยให้ยุติเรื่องร้องเรียนดังกล่าว

ผู้ร้องจึงได้ยื่นคำร้อง ฉบับลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ และฉบับลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ขอให้ศาลส่งความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย หากแต่ผู้ถูกร้อง ที่ ๑-๘ มีคำสั่งในรายงานกระบวนการพิจารณาฉบับลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ และฉบับลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ไม่ส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย จึงเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบมาตรา ๑๘๘ และมาตรา ๒๕ เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตาม มาตรา ๕ รวมทั้งผู้ร้องได้ใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) แล้ว ผู้ร้องจึงยื่น คำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยดังนี้

(๑) ขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑-๘ ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของ ผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบมาตรา ๒๕ จึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ มีผลให้ คำสั่งของผู้ถูกร้องที่ ๑-๘ ตามรายงานกระบวนการพิจารณา ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ และ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ใช้บังคับไม่ได้

(๒) ขอให้มีคำสั่งให้องค์คณะผู้พิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมือง คดีหมายเลขดำที่ อม. ๕๑/๒๕๖๐ ส่งคำร้องของผู้ร้อง ฉบับลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ และฉบับลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยโดยเร็ว และขอให้สั่ง ให้ผู้ถูกร้องที่ ๑-๘ ปฏิบัติตามความในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง โดยการสั่งให้ผู้ถูกร้อง ที่ ๑-๘ รอการพิพากษาคดีดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัยตาม คำร้องนี้

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคล ซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมี

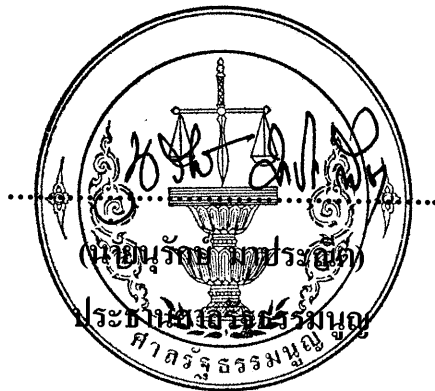

- ๖ -

คำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง เป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการพิจารณาคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบมาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ หรือไม่ ซึ่งคดีดังกล่าวอยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ศาลย่อมมีอำนาจในการวินิจฉัยคำโต้แย้งของคู่ความว่าเป็นกรณีที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นบังคับแก่คดี และยังไม่เคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้นในอันที่จะต้องส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยหรือไม่ มิใช่ว่าเมื่อคู่ความโต้แย้งเช่นใดแล้วศาลจะต้องส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญทุกกรณี อีกทั้งศาลยังมีได้มีคำสั่งไม่ส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยแต่อย่างใด ดังนั้นผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยอาศัยช่องทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และเมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

(คำสั่งที่ ๑๕/๒๕๖๑)

(นายจรูญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นางนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังสศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิตติมตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ